

SZÁZADVÉG

AZ ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÓK VISSZAÉLÉSEI MIATT LASSAN
KEZELHETETLENNÉ VÁLIK A HELYZET NÉMETORSZÁGBAN

DÁTUM: 2019.03.05.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ	1
ELEMZÉS	2
FORRÁSOK	12

Összefoglaló

Az elmúlt évek németországi tapasztalatai megerősítik azt a véleményt, hogy csakis szigorú legiszlatív és adminisztratív immigrációs politikával lehet megvédeni Európa polgárainak biztonságát, és eredményesen fellépni a terrorizmussal szemben. Napjaink Németországot súlyos kihívás elé állítja a már országban tartózkodó migránsok társadalmi és munkaerőpiaci integrálása, a menedékkérők identitásának pontos azonosítása, a kiutasító határozatok végrehajtása, a joggal való visszaélés különböző praktikáinak felszámolása. A bevándorlók változatos trükkökhöz folyamodnak visszaküldésük elkerülése érdekében: például segítséggel fiktív személyazonosságot hoznak létre maguknak, bűnelkövetőnek vagy homoszexuálisnak vallják magukat (amiért hazájukban akár halálbüntetés is fenyegetné őket), NGO-k szakértőinek segítségével ismét kérelmet adnak be, miután egy másik tagállamban már elutasították kérelmüket stb. A problémát elsősorban az okozza, hogy maga a rendszer is arra sarkallja a migránsokat és segítőiket, hogy kijátszani próbálják a jogi „kiskapukat”.

A restriktív és következetes migrációs politika teszi lehetővé, hogy kevesebb olyan bevándorló érkezzon az Európai Unióba, akinek a személyi kiléte ismeretlen, továbbá a hatóságoknak ilyen körülmények között már adekvát lehetőségük nyílna többletinformációhoz jutni a menedékkérelmi eljárás során. A korlátozó fellépés és szigorú processzus azért is indokolt, mert gyakran nehéz nyomon követni a radikalizálódási folyamatot: a potenciális terroristák megfigyelése csak akkor működik hatékonyan, ha ismerik a megfigyelt személyeket (kellő információval rendelkeznek róluk), ez pedig csak úgy működik, ha a szükséges szigorításokat végrehajtják az európai migrációs politikában.

Elemzés

Angela Merkel német kancellár – hazája politikai és gazdasági elitje hathatós támogatásával – 2015-től új irányt kívánt szabni Európa migrációs politikájának és ezáltal az egész kontinens, kulturális térségünk jövőjének is. Merkel azt a tételt szerette volna általánosként elfogadtatni a közösség szemében, miszerint Európának erkölcsi és jogi kötelessége, hogy a menekülteket befogadja. A mainstream nyugat-európai sajtó úgy láttatta ezt a kérdést, hogy már csak azért is Európa kötelessége a menekültek tárt karokkal fogadása, mivel a kontinens a világ más földrészeinél jóval gazdagabb, vagyis Európának, az Európai Unió országainak biztosítani kell az ebből a viszonylagos jólétből a részesedést az arra különböző okokból – más világrészekről, térségekből – rászorulóknak számára. Ez azonban már csak azért is hamis optikán át mutatta a valóságot, mivel Nyugat-Európa általános fejlettsége jelentősen meghaladja a keleti uniós tagországokét, továbbá a volt gyarmattartó országokban, különösen a második világháborút követően, kialakult a társadalmak sajátos bevándorló kultúrája.

Az Európai Unió két fele közötti kulturális eltérés azonban külön elemzés témája is lehetne. Értékelésünk az elmúlt négy-öt európai bevándorláspolitikai történéseiben komoly politikai felelősséget viselő Németország migrációs viszonyait elemzi, s a bevándorlók egyes trükkjeire és visszaélési kísérleteire hívja fel a figyelmet. Mindez tanulságul szolgál a közösség keleti tagországai számára is a tekintetben, hogy mekkora veszélyt is jelent a harmadik világbeli országokból érkező parttalan – és visszaélésszerű – migráció az európai országok biztonsága és valamennyi szociális alrendszer szempontjából.

Az nyilvánvaló a számszerűsített tények ismeretében, hogy ma a migránsok/menedékkérők fő európai célpontja Németország. 2015. szeptember 6-a, vagyis a német határok megnyitása óta tízezerrel özönlöttek az országba a harmadik világbeli menedékkérők (a német politikai köznyelvben és sajtóban következetesen: a menekültek). A The Wall Street Journaltól kezdve több jelentős nemzetközi lap írt azonban arról, hogy az évek során az egyoldalú nyitásnak ez a fajta politikája bel- és külföldön is komoly visszhangot keltett, és számos ország ellenkezését váltotta ki. Németország ugyanis a saját bevándorlás- és menekültpolitikájának nem kívánt, negatív következményeit szerette volna „szétteríteni” az Unión belül, amikor egyértelműen német nyomásra az Unió előállt a minden tagállamra kötelező kvótarendszerrel (ami német szemléletet közvetített, hiszen ott az egyes szövetségi tartományok között is valamiféle kvóta alapján szerették volna szétosztani a menedékkérők egy csoportját). Valójában azonban arról van szó, hogy a német vezetés pánikba esett, nem tudott hatékonyan menedzselni egy maga által kreált krízishelyzetet, és a migránsbelépés által közvetlenül érintett Bajorországon kívül csak két további tartomány (Alsó-Szászország és Merkel szűkebb politikai pátriája, Észak-Rajna-Vesztfália) volt hajlandó a tartományi kvóták szerinti elosztási tervet elfogadni. 2015. szeptember 13-ig összesen 450 ezer migráns érkezett Németországba, a rendszer egy hét alatt összeomlott, s Horst Seehofer bajor tartományi miniszterelnök a határellenőrzés ideiglenes visszaállításának kezdeményezésével olyan intézkedések bevezetésére adott javaslatot, amelyek lassíthatják vagy akár meg is állíthatják a migránsáradatot. 2015. szeptember 17-én lemondott Manfred Schmidt, a német menekültügyi hivatal vezetője, s rá öt

napra elfogadták a kötelező betelepítési kvótáról szóló uniós határozatot a tagállami belügyminiszterek.

A német kormány pár nap alatt (részben) hatályon kívül helyezte az 1995 óta hatályban lévő schengeni egyezményt: a déli határ teljes, a keleti határ részleges ellenőrzését jelentették be. Németország nagyon rövid idő alatt demonstrálta az Unió többi országa számára, hogy miként nem szabad kezelni az Európára nehezedő migrációs nyomást. A 2016. március 18-án aláírt EU–Törökország nyilatkozat (valójában: egy német–török politikai megállapodás az Európai Tanács tagjainak inkább konziliáris jellegű bevonásával) igazából csak a kármentést szolgálta, egy elhibázott tagállami migrációs és menekültpolitika következményeinek enyhítésével. A hibás döntéseket akkor több közép-európai állam, pl. Ausztria és Horvátország is támogatta, s a kötelező betelepítési kvótát 2015. szeptember 22-én az akkori lengyel belügyminiszter is megszavazta. A politikai helyzetkép azóta sokat változott, de a német politikai elit mind a mai napig nem akarja egyértelműen elismerni a migrációs válságért őt terhelő súlyos felelősséget.

Ami a németországi migránsokat illeti, az egyik alapvető probléma az, hogy a menedékkérők sok esetben nem érdekeltek valódi személyazonosságuk felfedésében. Vannak szép számmal olyan esetek is – napjainkra tömegessé válva a német menekültügyi rendszerben –, amikor a migráns/menedékkérő erre a stratégiára építi egész létezését az őt befogadó országban. Ilyen például a 47 éves Allasane Sal esete, aki még 1998 végén érkezett Németországba, s mind a mai napig nem tudják megállapítani a hatóságok, hogy pontosan melyik országból is származik. A férfi németországi életének mintegy felét – tíz évet – büntetésvégrehajtási intézményekben töltötte különböző bűncselekmények elkövetése miatt. Ő azonban ezt

egyáltalán nem bánja, sőt tulajdonképpen szándékosan élt ilyen bűnözői életet, ugyanis ha börtönben tartják, addig sem tudják kitoloncolni. Egyre több migráns van azon a véleményen, hogy még így is sokkal jobb és komfortosabb életet tudnak biztosítani a maguk számára Nyugat-Európában, mintha a hazájukban kellene nélkülözniük. Vagyis a mostani rendszer még ösztönzi is a migránsok egy részét bűncselekmények elkövetésére.

A migránsok újabb és újabb trükkökhöz folyamodnak annak érdekében, hogy minél tovább az országban maradhassanak, és hogy a német adófizetők pénzén eltartassák magukat. Az egyik leginkább hatásos módszer ehhez az, amikor hivatalos dokumentumok nélkül lépik át a határt. A 2018-as év első felében is így tett a Németországba érkező migránsok 70 százaléka – ez akkor is jelentős arány, ha a számuk egyébként mérséklődött 2015 óta –, s amikor a szabályszerűen lefolytatott menedékkérelmi eljárás során meghallgatják őket, már nem szolgáltatnak érdemi információt a pontos kilétükkel kapcsolatosan. Miután ezzel megnehezítik a német hatóságok munkáját a személyazonosságukra és a jogi státuszukra vonatkozó bizonyítás tekintetében, nem tisztázható, hogy melyik ország állampolgárai, s ezért nem is lehet kiutasítani – s ennek végrehajtásaként kitoloncolni – az érintetteket. A kitoloncolások elmaradása kezdettől terheli a német szociális rendszert, hiszen a migrációs válság nyomán, 2016. június 30-án már 549 ezer jogerősen elutasított menedékkérő migráns tartózkodott az országban, akik közül 406 ezren már több mint 6 éve (vagyis legalább 2010 óta) volt Németországban. Hamburgban minden harmadik deportálás sikertelen, 2018-as adatok szerint több mint 600 embert nem lehetett különböző okokból deportálni (például nem tartózkodott azon a címen, ahol őt a rendőrség kereste, vagy beteget jelentett stb.).

Allasane Sal esete azonban csak egy a sok közül, s tízezrek választják azt az utat, hogy kisebb bűncselekményeket követnek el – amíg a bírósági tárgyalásra várni kell, majd pedig börtönbe viszi őket, nem tudják rajtuk végrehajtani a kiutasítást. Miután a német jogalkalmazó szervek, így a bíróságok is jelentősen túlterheltek, ezzel a módszerrel hosszú ideig, akár hónapokig is várni kell a bírósági tárgyalásra. A közigazgatási bíróságokat jelentősen lekötötték a szövetségi menekültügyi és bevándorlási hivatalban (BAMF) elutasított egyes menedékkérelmek kapcsán kezdeményezett fellebbviteli ügyek, csak 2017-ben mintegy 200 ezer ilyen ügyet tárgyaltak.

Ismert, hogy az iszlám vallási többségű országok társadalmában egyáltalán nem megtűrt a homoszexualitás, így a szélsőséges iszlamisták is elítélik ezt a fajta szexuális irányultságot, sőt a homoszexuálisok – szélsőséges esetekben – halálbüntetést is kaphatnak. Ennek megfelelően a legbevettebb trükk, hogy a kiutasítás tényével szembenező migránsok homoszexuálisnak mondják magukat, amivel elkerülhetik a kitoloncolást; így ugyanis „biztosított” az életük, s nem érheti őket retorzió. Mindez, nem mellesleg a homoszexuálisok jelentős mértékben előre haladt jogi emancipációjával esett egybe az elmúlt évek Németországában: a német Ptk. (BGB) egyetlen mondatának 2017-es kiegészítésével ugyanis az új szabályozásban (BGB 1653. §) a házasság két eltérő, vagy azonos nemű személy között köttetik élethosszra. Vagyis a német jogfejlődés új iránya is háttérrel biztosított a migránsok visszaéléseinek. Igaz, már a német Szövetségi Közigazgatási Bíróság V. 1989/10/26 számú határozata világosan rögzíti, hogy az ellentmondásos kérelmezői nyilatkozatok, vagyis a nyilvánvalóan nem kellő megalapozottság esetén nem fogadható el egy ilyen – homoszexualitás miatti üldöztetésre hivatkozó – kérelem.

Az is bevett szokás a migránsok egy részénél, hogy terrorizmus miatt feljelentik saját magukat, amivel ugyancsak elhúzzhatják a hatóságok eljárási idejét, s meghosszabbíthatják németországi tartózkodásukat. Az ilyen ügyek kivizsgálását az is nehezíti, hogy a „bevallott” cselekmények állításuk szerint külföldön (pl. Szíria, Irak) történt, így lelassul vagy elmarad a kitoloncolásuk. Például a baden-württembergi tartományi igazságügyi minisztérium egyik kimutatása szerint csak a tartományban (2017-ben) összesen 300 ilyen önfeljelentéses esetet regisztráltak.

A nemzetközi emberjogi intézményrendszer, s a konkrétan erre szakosodott NGO-k az uniós joganyag ismeretében segítik is a migránsokat egyes jogi visszaéléseknél, így konkrétan például a „kérelemrepetásban” is: sok ezer olyan migráns akad ugyanis évente az Európai Unióban, akik például Németországban – ismét – folyamodnak menedékjogokért azt követően, hogy egy másik tagállamban már megkapták a menedékjogot. Ez egyértelmű visszaélés, hiszen több tagállami forrásból próbálják megalapozni hosszú távú európai tartózkodásukat. A kétségkívül meglévő EU-s jogi kiskapuk megtalálásában pedig jogi szakértők is segítenek nekik.

A fiktív személyazonosság létrehozásával, egymástól eltérő adatok megadásával és tudatos félrevezetés révén, hosszú időre ki is kerülhetnek a hatóságok látóköréből. Németországban, különböző közigazgatási területi egységeken belül, egyszerre több tartományban is kaphatnak például szociális juttatásokat.

A probléma az, hogy mind az európai uniós, mind a németországi jogi környezet bizonyos mértékig ösztönzi is a migránsokat visszaélésekre, bűncselekmények elkövetésére. Arról nem is beszélve, hogy NATO-vélemények és egyes európai országok titkosszolgálati információi

alapján is, számos veszélyes bűnöző jutott Európába az elmúlt években – például Marokkóból és Algériából Németországba is. Sok migráns pedig kiskorúnak is vallja magát, bár sok esetben valóban kiskorúakról van szó, akiket így nem lehet kiutasítani.

A brémai államügyészség tavalyi adatai szerint 2013 és 2016 között legalább 1200 személynek adhattak menedéket a követelmények megfelelő értékelése nélkül (német sajtóinformációk alapján kiderült, hogy több gyilkos, kábítószerkereskedő és/vagy más bűncselekményeket elkövetett személy kaphatott így menedékjogot). Ezek a menedékkérők gyakran hivatkoznak (saját hazájukban) elkövetett bűncselekményekre, hogy elkerüljék az esetleges deportálást a nemzetközi, illetve német jog nyújtotta védelemmel. A saját hazájukban kiszabandó büntetés ugyanis sok esetben kínzás vagy halálbüntetés lenne. A német sajtó hozzáfért a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF) helyszíni irodáinak belső levelezéséhez, s a legsúlyosabb eseteket a nürnbergi BAMF-központ biztonsági osztályán találták. Így például egy negyvenszeres gyilkos ghánai menedékkérő ügye volt éppen folyamatban az egyik megtalált 2016-os e-mail alapján. Egy másik menedékkérő pedig azt állította, hogy ő börtönőrként dolgozott Eritreában, s ottani munkája során – az egyik BAMF-alkalmazott leírása szerint – „kénytelen volt megverni, kínozni embereket”.

Amikor 2015-ben, alig néhány hónap leforgása alatt sokszázezer közel-keleti migráns áramlott be Németországba, a német politikai elit és a gazdasági szektor naivan hitt abban, hogy a német munkaerőpiac hamar felszívja majd a nagyrészt munkaképes korú (zömében fiatal férfi) bevándorlókat. A Daimler vezetője, az isztambuli születésű Dieter Zetsche mérnök annak a véleményének adott hangot, hogy a „menekültek” fektethetik majd le az alapjait a következő német

gazdasági csodának (Wirtschaftswunder). Így számos vezető gazdasági tisztségviselő is igyekezett kissé „irányítani” a német közvéleményt ebben a kérdésben.

Az integrációért felelős török származású német miniszter, Aydan Özoguz szerint sok szíriai orvos, mérnök és más magasan képzett bevándorló jött Németországba, akiket nagyon hamar integrált a munkaerőpiac. Ezeket az embereket azonban sok százezer képzetlen, németül és angolul sem beszélő menedékkérő követte, akik célja sokkal inkább az volt, hogy egyoldalúan részesedjenek a német gazdaság biztosította jóléti rendszer egyes szociális vívmányaiból.

Ha a német szociális rendszer által befogadott migránsok képzettségi szintjét nézzük, nem is csodálhatjuk, hogy ezek az emberek különböző trükkökhöz folyamodnak – inkább csak azon, hogy a rendszer engedi ezeket a visszaéléseket, amik végsősoron fölemésztik majd a német jóléti államot. A német statisztikák szerint az országba érkező szíriaiak 45 százaléka végezte csak el az iskola kötelező osztályait, s kevesebb mint 23 százalékuknak van diplomája (azonban a diplomások tudása sokszor nem konvertálható a megfelelő nyelvtudás hiánya miatt). Vagyis a legoptimistább számítások szerint is, alig több mint egyötödük bír felsőfokú végzettséggel, arról nem is beszélve, hogy az ottani felsőfokú képzés színvonala sokszor még egy erős német középiskola szintjét sem éri el. Képzettségük is kevéssé hasznosítható, és sokszor nincs is értékelhető szintű iskolai végzettségük, a tapasztalatok fényében pedig nem nagyon képesek, sőt többnyire nem is hajlandóak képezni magukat. Ezért a menekültstátusszal rendelkezőknek Németországban alig hatoda kapott munkát, mintegy 500 ezren pedig „munkát keresnek”.

A képzettségekkel kapcsolatos a migránsok másik trükkje, visszaélési lehetősége is. Ugyanis a diplomák feketepiacra természetesen őket is érinti: ezért számos olyan hirdetés van, amelynek a feladója a kitartó tanulás megkerülésével pénzért kínál nekik végbizonyítványt. Vannak olyan internetes apróhirdetési oldalak is, ahol például konkrét kritériumok kielégítését is kínálják, pl. hogy pontosan melyik felsőoktatási intézmény (hamis) okmánya szerezhető meg az érintettek számára. Ráadásul, mivel a migránsok sok esetben nem beszélnek jól a nyelvet – esetleg arabul vagy más, számukra érthető nyelven elérhető csak számukra a hirdetés –, a Németországban élőknek kínált hamisítványok előállítói és terjesztői, kibújva a lebukás veszélye alól és pusztán a pénzre utazva, csak rövid ideig megtalálható (többnyire fiktív) elérhetőségeket adnak meg, s adott esetben a hamisított oklevelek pontos árát sem tüntetik fel. A személyes okmányok (például útlevelek, anyakönyvi kivonatok stb.) hamisítását is érdemes említeni, 2017. január–szeptember között közel 13 ezer dokumentumot talált hamisnak a BAMF, a valós szám pedig ennél is jóval magasabb lehet. Vagyis az évente bemutatott többszázezer migránspapírból néhány tízezer bizonyítottan hamis lehet – akár külföldön, akár Németországban kapták őket.

A migránsok jelentős része mindezzel egy több milliárd eurós bűnipar „áldozata” is egyben, hiszen akarva-akaratlanul is, ők működtetik a különböző bűnipari ágazatokat. Egy tekintélyes hányaduk egyenesen kijátszani próbálja a szabályokat, s az ehhez előszeretettel asszisztáló „emberjogi” NGO-k segítségével igyekeznek megtalálni a német és az uniós jogrendszer hibáit, egyes kiskapuit. Vagyis, miközben a migránsok 2015-ben történt politikai invitálása elvileg a németországi gazdaság és jóléti állam hosszú távú – hatékony és fenntartható –

működtetését szolgálta volna, éppen a migránsok százezrei, sőt milliói élhetik majd fel a német gazdasági jólét maradványait.

Az elmúlt évek érdekes jelensége, hogy Észak- és Nyugat Európában tömegesen konvertálnak keresztény hitre muszlimok (például Hamburgban több mint hatszáz, afgánok és pakisztániak). Ez a folyamat megfigyelhető például Dániában és Hollandiában is. A konvertálások teljes számára vonatkozóan nincsenek megbízható adatok Európában, de akár a tízezres nagyságot is elérhette ez az érték az elmúlt négy-öt évben. A migránsok célja ezzel valószínűleg az, hogy javítsák esélyüket a célországban való maradásra – esetleges kitoloncolásuk esetén származási országukba visszakerülve, akár az életükbe is kerülhet keresztény hitre történt konvertálásuk, így a keresztények hazájukbeli üldöztetésére is hivatkozhatnak.

A jövőre nézve nem egyértelmű, hogy Németország érdemi fordulatot tud-e végrehajtani saját migrációs politikájában (ez pedig az Európai Unió e téren követett irányvonala szempontjából is meghatározó). Az irányváltás kérdésességére utal például az, hogy az új CDU-pártelnök, Annegret Kramp-Karrenbauer által néhány hete kezdeményezett – párton belüli – migrációs műhelybeszélgetésen markánsan migrációpárti javaslatok is elhangoztak. A berlini Konrad-Adenauer-Hausban február 11-én rendezett vitán például Egbert Jahn politológus fölvetette, hogy a Közel-Kelethez hasonlóan – a szegénység elől menekülőket és a háborús menekülteket megkülönböztetve – Európában is állandó menekülttelepüléseket kellene létrehozni. A CDU-s vitajavaslat alapján így a betelepítési kvóta után a migránsvárosok kérdése is fölmerülhet az Európai Unióban. A német politikai vezetés láthatóan még mindig nem mondott le arról, hogy a migrációs politika zártabb irányvonalát más irányba változtassa meg a kelet-közép-európai tagállamokban, s ehhez minden eszköze meglesz a következő hétéves uniós pénzügyi keret (2021–2027) meghatározásánál.

Források

<https://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2017-12/fluechtlinge-bamf-urkundenfaelschung-pass>

<https://www.lsvd.de/recht/ratgeber/asylrecht/asylrecht-fuer-lesben-und-schwule.html#c10988>

<https://www.bild.de/news/inland/abschiebung/scheitert-seit-zwanzig-jahren-56523402.bild.html>

https://www.ulla-jelpke.de/wp-content/uploads/2016/09/1809556-FI%C3%BCchtlinge-Ist_Zahlen-Juni-2016.pdf